

Kunnanvaltuusto

Aika 08.06.2026 klo 18:00 -**Paikka** Valtuustosali**Käsiteltävät asiat**

Asia	Otsikko	Sivu
13	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
14	Pöytäkirjantarkastajien vaali	4
15	Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025	5
16	Tilinpäätös 2025	7
17	Kuntalaisaloite Selvitys kunnanjohtajan erottamisprosessin virheistä, taloudellisista vahingoista ja vastuunjaosta	10
18	Etelä-Karjala kasvattaa yhdessä!	12
19	Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvitys 2040 (Granlund Oy)	19
20	Kuntastrategia 2026 - 2030	24

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Repo Hannu	puheenjohtaja
	Huopainen Markku	1. varapuheenjohtaja
	Pesu Antero	2. varapuheenjohtaja
	Hanhisuanto Marko	jäsen
	Hirvikallio Henri	jäsen
	Hyppänen Mirkka	jäsen
	Hämäläinen Petteri	jäsen
	Ikonen Maria	jäsen
	Kiviluoma Linda	jäsen
	Kiviluoma Sami	jäsen
	Kärmeniemi Päivi	jäsen
	Laitala Antti	jäsen
	Lempinen Rasmus	jäsen
	Nurmilaukas Virpi	jäsen
	Ovaska Katriina	jäsen
	Paananen Antero	jäsen
	Pesu Kaisa	jäsen
	Piitulainen Vesa	jäsen
	Pukki Jaakko	jäsen
	Pylväläinen Anne	jäsen
	Sivonen Sami	jäsen
	Vanhalakka Mikko	jäsen
	Vuorinen Juri	jäsen
Muu	Hiltunen Mikko	tekninen johtaja
	Kausto-Uski Kaisa	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä
	Kimmo Annukka	tiedottaja
	Koistinen Anu	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
	Kummala Arto	kunnanjohtaja, esittelijä
	Yliruka Tuomas	talouspäällikkö

13**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kvalt 08.06.2026

Valtuuston kokousilmoitus asialuetteloinen on julkaistu kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 3.6.2026.

Lisäksi valtuuston kokouksesta on ilmoitettu viikolla 23/2026 ilmestyneessä Luumäen Lehden numerossa. Kokouksen asialista sekä esityslista liitteenä lähetetään valtuutetuille hallintosäännön 96 § - 98 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 3.6.2026. Näin ollen valtuuston kokouksesta on ilmoitettu edellä mainittujen hallintosäännön määräysten edellyttämällä tavalla.

Mikäli kunnanhallitukselle jätetään kokouskutsun ja kokouksen esityslistan lähettämisen jälkeen valtuustolle osoitettuja pyyntöjä, jotka koskevat vapautuksen myöntämistä valtuutetun luottamustoimesta 8.6.2026 pidettävän valtuuston kokouksen ajaksi, nämä pyynnöt käsitellään valtuustossa tämän asian yhteydessä.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Päätös

14**Pöytäkirjantarkastajien vaali**

Kvalt 08.06.2026

Hallintosäännön 118 §:n mukaan valtuuston pöytäkirjan 8.6.2026 tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkun asian kohdalla toisin päättä. Valtuuston kokouskutsun mukaan pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä yleisessä tietoverkossa keskiviikkona 10.6.2026 kello 9.00 alkaen. Pöytäkirja on tarkastettava ennen sen nähtävillä pitämistä.

Ehdotus

Valtuusto päättää, että valtuuston pöytäkirja tarkastetaan viimeistään keskiviikkona 10.6.2026 ennen nähtävilläoloajan alkamista.

Edelleen valtuusto päättää valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätös

Tarkastuslautakunta	§ 18	12.05.2026
Tarkastuslautakunta	§ 23	26.05.2026
Kunnanvaltuusto		08.06.2026

15**Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025**

Tarla 12.05.2026 § 18

Esittelijä	Puheenjohtaja Antero Paananen
Ehdotus	<p>Tarkastuslautakunta viimeistelee arviointikertomuksen ja jättää hyväksymänsä arviointikertomuksen vuodelta 2025 valtuustolle kuntalain 121§:n tarkoittamana arviointina valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.</p> <p>Lisäksi tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä huomioista ja havainnoista hallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 31.12.2026 mennessä ja toimittaa selvitykset myös tarkastuslautakunnalle.</p>
Päätös	Arviointikertomus viimeistellään seuraavassa kokouksessa.

Tarla 26.05.2026 § 23

Esittelijä	Puheenjohtaja Antero Paananen
Ehdotus	<p>Tarkastuslautakunta viimeistelee arviointikertomuksen ja jättää hyväksymänsä arviointikertomuksen vuodelta 2025 valtuustolle kuntalain 121§:n tarkoittamana arviointina valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.</p> <p>Lisäksi tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä huomioista ja havainnoista hallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 31.12.2026 mennessä ja toimittaa selvitykset myös tarkastuslautakunnalle.</p>
Päätös	Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 08.06.2026
116/00.03.01/2023

Ehdotus	<p>Kunnanvaltuusto hyväksyy arviointikertomuksen vuodelta 2025 kuntalain tarkoittamana arviointina valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.</p> <p>Lisäksi valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä huomioista ja havainnoista hallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 31.12.2026 mennessä ja toimittaa selvitykset myös tarkastuslautakunnalle.</p>
---------	--

Päätös

Liitteet

1 Arviointikertomus 2025

Kunnanhallitus	§ 56	30.03.2026
Kunnanhallitus	§ 99	21.05.2026
Kunnanvaltuusto		08.06.2026

16 Tilinpäätös 2025

Khall 30.03.2026 § 56

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Kai Könönen
puh. 040 712 3994
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Kunnanhallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. (Kuntalaki 113 §)

Kunnan täytyy sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. (Kuntalaki 114 §). Tilinpäätökseen on sisällytettävä eriytetty tuloslaskelma kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvasta toiminnasta, jos toiminnan liikevaihto on vähintään 40 000 €. (Kilpailulaki 30d §)

Tilinpäätöksen pitää antaa oikea ja riittävä kuva tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Kunnanhallituksen on tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. (Kuntalaki 115 §).

Tilinpäätöksen rakenne noudattaa kuntajaoston yleisohjeita. Tilinpäätösasiakirjoihin liitetään erillinen henkilöstöraportti.

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnan kirjanpidossa poistoeron kirjaaminen liittyy pääsääntöisesti investointivarausten ja investointirahaston purkamiseen. Poistonlaiseen investointiin tehdyn varauksen tai rahaston käyttöä vastaavaa poistoeroa vähennetään sen muodostamistilikaudella ja sitä seuraavina tilikausina enintään kohteena olevan pysyvien vastaavien hyödykkeen suunnitelmapoistoa vastaava määrä.

Kunnan tulo-rahoituksen riittävyyttä kuvaava vuosikate vuoden 2025 tilinpäätöksessä on 477 180,46 euroa (1 710 499,15/2024). Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1 083 545,74 euroa (1 715 346,25/2024). Poistojen jälkeinen tulos on -1 358 365,28 euroa (- 4 847,10/2023). Tilikauden lopullinen alijäämä on 819 007,90 euroa (ylijäämä 598 438,72 € /2024).

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Könönen Kai

Ehdotus

Tilikauden 1.1. – 31.12.2025 tulos ennen varaus- ja rahastosiirtoja on 1 358 365,28 € alijäämäinen. Investointivarauksiin kuuluvaa poistoeroa on kirjattu 539 357,38 €.

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen -1 358 365,28 € käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan investointeihin liittyvää poistoeroa 539 357,38 €
2. Siirretään tilikauden alijäämä 819 007,30 €, edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, missä ennen tätä on kirjattu aikaisempien tilikausien ylijäämiä yhteensä 13 720 290,62 €. Vuoden 2025 alijäämä mukaan laskettuna taseessa on yhteensä 12 901 282,72 € kumulatiivista ylijäämää.

Kunnanhallitus toteaa, että Luumäen kunnan ja kuntakonsernin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Kunnanhallitus hyväksyy ja allekirjoittaa vuoden 2025 tilinpäätöksen sekä jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus oikeuttaa taloustoimen tarvittaessa tekemään tilinpäätökseen ja henkilöstöraporttiin mahdolliset teknisuonteiset, pienet, tilinpäätöksen kannalta epäolennaiset tarkennukset ja oikaisut ennen kunnanvaltuuston käsittelyä.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

Khall 21.05.2026 § 99

Valmistelija

Taluspäällikkö Tuomas Yliruka
puh. 040 543 9770
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Kunnanhallituksen 30.3.2026 käsittelemä tilinpäätös joudutaan käsittelemään uudestaan, koska tilintarkastajat ovat löytäneet tarkastuksessa virheitä, joista kaikki eivät ole teknisuonteisia. Korjattavia kohtia on mm. taseen tunnusluvuissa, tilinpäätössiirroissa, oman pääoman jatkuvuudessa jne. Korjattu tilinpäätöskirja lähetetään kunnanhallitukselle oheismateriaalina heti sen valmistuttua.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kummala Arto

Ehdotus

Annetaan kokouksessa.

Kunnanjohtaja Arto Kummala antoi päätösehdotuksen:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä omalta osaltaan tilinpäätökseen tehdyt korjaukset. Korjaukset vaikuttavat konsernin tulosta heikentävästi 223 111,01 €. Ne eivät vaikuta kunnan tulokseen.

Tilikauden 1.1. – 31.12.2025 tulos ennen varaus- ja rahastosiirtoja on 1 358 365,28 € alijäämäinen. Investointivarauksiin kuuluvaa poistoeroa on kirjattu 539 357,38 €.

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen -1 358 365,28 € käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan investointeihin liittyvää poistoeroa 539 357,38 €
2. Siirretään tilikauden alijäämä 819 007,30 €, edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, missä ennen tätä on kirjattu aikaisempien tilikausien ylijäämiä yhteensä 13 720 290,62 €. Vuoden 2025 alijäämä mukaan laskettuna taseessa on yhteensä 12 901 282,72 € kumulatiivista ylijäämää.

Kunnanhallitus toteaa, että Luumäen kunnan ja kuntakonsernin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Kunnanhallitus hyväksyy ja allekirjoittaa vuoden 2025 tilinpäätöksen sekä jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus oikeuttaa taloustoimen tarvittaessa tekemään tilinpäätökseen ja henkilöstöraporttiin mahdolliset teknisuonteiset, pienet, tilinpäätöksen kannalta epäolennaiset tarkennukset ja oikaisut ennen kunnanvaltuuston käsittelyä.

Päätös Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 08.06.2026
206/02.02.02/2025

Ehdotus Kunnanvaltuusto merkitsee tilintarkastuskertomuksen tiedokseen saatetuksi sekä hyväksyy vuoden 2025 tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1. - 31.12.2025.

Päätös

Liitteet

- 2 Tilinpäätös 2025
- 3 Henkilöstöraportti 2025
- 4 Tilintarkastuskertomus 2025
- 5 Johdon vahvistuskirje 2025 Luumäki

Kunnanhallitus	§ 72	20.04.2026
Kunnanhallitus	§ 90	11.05.2026
Kunnanvaltuusto		08.06.2026

17**Kuntalaisaloite Selvitys kunnanjohtajan erottamisprosessin virheistä, taloudellisista vahingoista ja vastuunjaosta**

Khall 20.04.2026 § 72

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Kai Könönen
puh. 040 712 3994
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Luumäen kunnanvaltuustolle ja -hallitukselle luovutettiin 12.1.2026 kuntalaisaloite, jonka ensimmäinen allekirjoittaja oli Luumäen kunnan asukas Jouko Kuningas. Kuntalaisaloitteessa vaadittiin, että kunnanvaltuusto laatii ja julkaisee puolueettoman ja yksityiskohtaisen selvityksen kunnanjohtaja Risto Alaheikan erottamisprosessista tammikuussa 2025.

Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi erottamispäätöksen 22.12.2025. Päätöksessä esitetyillä perusteilla hallinto-oikeus katsoi, että valittajan kuuleminen oli ollut puutteellista, eikä valtuusto ollut huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Kunnanvaltuuston päätös kumottiin virheellisessä järjestyksessä syntyneenä. Hallinto-oikeus ei lausunut valituksessa esitetyistä muista valitusperusteista.

Kuntalaisaloitteessa vaadittiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Päätöksenteon perusteet: Mitkä olivat ne tosiasialliset syyt ja perusteet kunnanjohtajan erottamiseen?
2. Hyvä hallintotavan laiminlyönti: Miksi prosessissa sivuutettiin hallinto- ja kuntalain edellyttämät vaatimukset (esim. kuuleminen), vaikka valmistelusta vastasivat kunnan kokeneimmat luottamushenkilöt?
3. Kiireellinen valmistelu: Miksi prosessi vietiin läpi aikataululla, joka esti asianmukaisen juridisen arvioinnin ja riskienhallinnan?
4. Vastuunjako: Mikä on kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston puheenjohtajiston tosiasiallinen vastuu epäonnistuneesta prosessista sekä siitä aiheutuneesta taloudellisesta ja mainehaitasta?
5. Jatkovalvonta: Mihin konkreettisiin toimenpiteisiin kunta ryhtyy varmistaakseen, ettei vastaavia kalliita juridisia virheitä tapahdu jatkossa ja että päätöksenteko on lainmukaista?

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Könönen Kai

Ehdotus

Kuntalaisaloitteen vastaus on liitteenä. Asian selvittelyssä on käyty keskusteluja kunnan johtavien luottamushenkilöiden sekä kunnan johtoryhmän saapuvilla ja virassa erottamisen aikaan olleiden viranhaltijoiden kesken. Kunnanhallitus merkitsee vastauksen kuntalaisaloitteeseen tietoonsa saatetuksi ja esittää sen edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Asia palautettiin valmisteluun.

Khall 11.05.2026 § 90

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kummala Arto
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää oheisen vastauksen kuntalaisaloitteeseen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.
Päätös	Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 08.06.2026
2/00.02.00/2026

Ehdotus	Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä oheisen vastauksen kuntalaisaloitteeseen.
---------	--

Päätös

Liitteet

6 Vastaus kuntalaisaloitteeseen kunnanjohtajan erottamisesta kh
20260511 VALTUUSTOLLE

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta § 33
Kunnanhallitus § 88
Kunnanvaltuusto

14.04.2026
11.05.2026
08.06.2026

18

Etelä-Karjala kasvattaa yhdessä!

Sihyla 14.04.2026 § 33

Valmistelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu
puh. 040 512 6920
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Etelä-Karjalan kuntien ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen yhteistyönä on valmisteltu maakunnallista sopimusta, jonka tarkoituksena on lisätä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Asian valmistelussa ovat olleet mukana kunnanjohtajat, hyvinvointialueen johto sekä kuntien sivistystoimen johtajat ja asiantuntijat.

Tausta

Etelä-Karjalassa on viime vuosina tuotu esiin tarve löytää ratkaisuja lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin osalta monissa mittareissa on hälyttävää heikennystä lisääntyvinä ilmiöinä, kuten syrjäytyneisyys ja yksinäisyys, ahdistuneisuus ja itsetuhoisuus, käytöshäiriöt varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä muut häiriökäyttäytymisen ilmiöt, perheväkivalta, päihteiden käyttö sekä nuorilla että perheissä, lastensuojelun tarve, mukaan lukien laitossijoitukset.

Elintapoihin liittyvät haasteet näkyvät selkeästi kouluterveyskyselyn tuloksissa esimerkiksi ruokailutottumuksissa on paljon parannettavaa, sillä aamupala tai kouluruoka jäävät usein syömättä ja epäterveellisten välipalojen tai energijuomien käyttö on yleistä. Vuosittaisten peruskoululaisille tehtävien MOVE-testien perusteella liikkumisen vähyyks aiheuttaa suurelle osalle lapsista ja nuorista terveysriskejä tulevaisuudessa.

Perheiden hyvinvoinnissa on myös paljon vaihtelua. Osa vanhemmista kokee uupumusta ja arjen kuormittavuutta, mikä heikentää voimavaroja ja lisää huolta selviytymisestä kasvatustyössä. Nykyvanhemmilta odotetaan läsnäoloa, tunne- ja itsesäätelytaitojen tukemista, digilaitteiden valvontaa sekä "parhaan mahdollisen" lapsuuden rakentamista. Tämä intensiivinen vanhemmuus luo paineita ja tekee vanhemmuudesta kuormittavampaa kuin aiemmin. Samalla julkinen keskustelu on usein syyllistävä, mikä lisää henkistä kuormaa ja heikentää vanhempien kokemusta omasta riittävydestään. Lisäksi perheet/huoltajat kokevat tarvitsevansa enemmän konkreettista tukea perusasioihin kuten vauvan unirytmiiin ja omaan jaksamiseensa. Vanhemmuuden vahvistaminen on keskeisimpiä asioita lapsen, nuoren ja koko perheen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Edellä kuvatut asiat näkyvät myös medioissa hyvin vahvasti. Ongelmalähtöinen puhe lapsiperhearjesta on havaintojen perusteella yleistynyt. Lasten hankinta on vähentynyt ja ensimmäisen lapsen

hankkimista lykätään niin pitkälle, että todennäköisyys saada lisää lapsia vähenee. Tapahtuneesta kehityksestä huolimatta on huomattava, että nuorten aikuisten toive lasten saamisesta tulevaisuudessa ei ole vähentynyt syntyvyydessä tapahtuneen muutoksen tavoin, vaan yleisin toive nuorilla on edelleen ”perhe ja kaksi lasta”. Positiivinen julkinen suhtautuminen perhe-elämään ja vanhemmuuteen on aiempaa tärkeämpää syntyvyyden sekä toiveikkuuteen perustuvan perhe-elämätavoitteen edistämiseksi.

Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 hyvinvoinnin edistäjänä

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen laaja hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 on hyväksytty Etelä-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 9.12.2025. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman rungon muodostavat kolme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkiohjelmia, joita on toteutettu hyvinvointialueella organisaation sisäisesti vuoden 2024 alusta lähtien. Elokuussa 2024 hyvinvointialueen ja kuntien välisissä kuntaneuvotteluissa päätettiin, että kärkiohjelmat Sutjakka, Sopuisa ja Ikäystävällinen Etelä-Karjala ovat seuraavan maakunnallisen laajan hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 teemat. Etelä-Karjalan kunnat ovat sitoutuneet kärkiohjelmien tavoitteisiin kuntakohtaisissa hyvinvointisuunnitelmissaan. Kärkiohjelmien yhteisinä tavoitteina on lisätä Etelä-Karjalan asukkaiden osallisuutta, parantaa elämänlaatua, hillitä palvelutarpeen kasvua sekä ohjata asukkaat hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin yksilöllisesti ja oikea-aikaisesti. Jokaisella kärkiohjelmalla on myös omat tavoitteensa, jotka perustuvat tilastojen ja kokemustiedon perusteella tunnistettuihin haasteisiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen maakunnalliset kärkiohjelmat ja tavoitteet:

- Sopuisa: päihteiden käytön väheneminen, mielen hyvinvoinnin lisääminen ja vanhemmuuden vahvistaminen
- Sutjakka: ylipainon ennaltaehkäisy ja väheneminen sekä kansansairauksien ennaltaehkäisy
- Ikäystävällinen: yksinäisyyden vähentäminen, kaatumisen ehkäisy sekä vammautumisen ehkäisy

Jokaisella kärkiohjelmalla on ikäryhmäkohtaiset painopisteet: Sopuisa keskittyy lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin, Sutjakka työikäisten hyvinvointiin ja elintapoihin ja Ikäystävällinen ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden tukemiseen. Kärkiteemojen alaiset työryhmät ovat jo käynnistyneet, ja ne antavat hyvän alustan myös tässä ja sopimuksessa kuvatun yhteistyön kehittämiseksi.

Vaikka lasten ja perheiden tilanne on huomioitu maakunnallisissa Sopuisa-kärkiohjelmassa, tarvitaan sen oheen vielä pysyviin toimintarakenteellisiin ja -kulttuurisiin muutoksiin tähtäävä ketterämpi, vahvempi ja velvoittavampi toimenpidekokonaisuus, jotta merkittävä, ei-toivotun kehityskulun murtava sekä toivottua kehityskulkua vahvistava, alueellinen hyvinvointivaikutus toteutuisi.

Maakunnallinen sopimus

Edellä esitettyyn yleiseen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilannekuvaan perustuen toimijat ovat valmistelleet maakunnallisen sopimuksen solmimista lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin

vahvistamiseksi.

Sopimus sitouttaisi kunnat ja hyvinvointialueen toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla kohti yhteistä tavoitetta ja visiota siitä, että Etelä-Karjalassa on maan hyvinvoivimmat lapset, nuoret ja lapsiperheet. Vision toteutuessa tavoitteena on, että alue on tulevaisuudessa valtakunnallisesti tunnettu siitä, että se tarjoaa poikkeuksellisen hyvät kasvuolosuhteet lapsille ja perheille tarjoten näin lapsiperheille vahvan houkutustekijän hakeutua ja jäädä asumaan Etelä-Karjalaan.

Keinoina kohti vision ja sitä tukevien tavoitteiden toteutumista olisivat kuntien ja hyvinvointialueen palvelujen laadun parantaminen, uusien, kaikki alueen toimijat aktivoivien toimintamallien sekä kokonaan uudenlaisen maakunnallisen toimintakulttuurin synnyttäminen ja käyttöön ottaminen sekä kaikkien maakunnallisten verkostotoimijoiden yhteistyön kehittäminen kaikenikäisten lasten osalta. Hyvän pohjan kehittämiseksi antaa jo olemassa olevat maakunnalliset rakenteet lakisääteisissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, varhaiskasvatuksen, oppilashuollon ja nuorisotoimen palveluissa. Kokonaisuuden koordinaation olisi perusteltua tulla hyvinvointialueelta, jolloin toiminta ylittää kuntarajat.

Maakunnallisessa sopimuksessa määritellään seuraavat toimet tavoitteen saavuttamiseksi:

- 1) Nostetaan vanhemmuuden vahvistaminen perheen suunnittelusta ja raskausajasta alkaen omaksi hyvinvoinnin kehittämisen kohdaksi.
- 2) Laaditaan yhdessä ja koordinoidaan maakunnallisten toimijoiden kesken maakunnallisia suosituksia ja sopimuksia tai sopimusmalleja yhteisölliseen työhön suojelemaan lasten ja nuorten turvallista kasvuympäristöä ja tukemaan lasten kasvussa mukana olevien yhteisöjen hyvinvointia. Suositukset voisivat koskea esimerkiksi lasten ja nuorten kotiintuloaikoja, nukkumaan menoaikoja ja perheiden yhteisiä ruokailuja sekä muita perheyhteisöä vahvistavia toimia, ja lisäksi laajemmin lasten kasvuympäristön eri toimijoiden kesken yhdessä sovittavia muita lasten nuorten arjen turvallisuutta ja terveellisyyttä tukevia asioita.
Yhtenä esimerkkinä suosituksista on jo olemassa valtakunnalliset digilaitteiden käyttösuositukset ja digikokonaisuuteen liittyvää työtä jatketaan edelleen maakunnassa.
Vanhemmuutta tuetaan ja vahvistetaan kulttuuria, joka korostaa osaltaan myös kaikkien muidenkin yhteisöön kuuluvien aikuisten roolia lasten turvallisen kasvun tukena ja turvana.
- 3) Tarkempien toimenpidesuunnitelmien perustaksi tehdään sopimuskauden aluksi nykytilan kartoitus lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemisen rakenteista ja heidän eteen tehtävästä työstä sekä olemassa olevien toimintamallien vaikuttavuudesta ja kehittämistarpeista.

Nykytilan kartoitukseen kootaan olemassa olevien tukitoimien ja -rakenteiden kuvaus sekä niitä koskeva analyysi. Toisin sanoen kuvataan, mitä eri toimijat, kuten alueen kunnalliset toimijat, hyvinvointialue, muut viranomaiset, kuten poliisi, seurakunnat, järjestöt, seurakunnat ja muut mahdolliset toimijat jo nykyisellään alueella lasten ja nuorten kasvun sekä perheiden hyvinvoinnin tueksi tekevät ja

analysoidaan toimien kattavuus ja vaikuttavuus kohderyhmille. Kartoituksen pohjalta analysoidaan tunnistetut aukot sekä suunnitellaan ja toimeenpannaan muutoksia siten, että havaitut puutteet voidaan korjata ja toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan parantaa panostamalla ennen kaikkea ennalta ehkäisevien, haittoja vähentävien, oikea-aikaisten sekä oikein kohdennettujen toimenpiteiden toimeenpanoon laajassa yhteistyössä alueen verkostotoimijoiden kesken.

Hyvinvointialueen ja kuntien kesken tehtävän sopimuksen kautta vahvistetaan alueella "Koko maakunta kasvattaa" -henkeä ja toimintarakenteita. Yhteisellä, systemaattisella, toimintakulttuurin muutoksella sekä kaikkien alueen toimijoita osallistavalla kehittämisellä vahvistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden arkea tukevia rakenteita sekä saadaan kaikki aikuiset aktivoitumaan rooliinsa lasten kasvuympäristön turvaajina ja mahdollistajina noudattaen yhdessä sovittuja suosituksia ja toimintamalleja, joihin voi kuulua myös lasten suojeleminen ei-toivotuilta käyttäytymismalleilta sekä tarvittaessa sellaiseen puuttuminen.

Maakunnallinen yhteistyö tulee tehostamaan erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta ja sen varmistamista, että kaikki hyvät toimintamallit päätyvät hallinnollisen yhteistyön ja koordinaation perusteella kaikkien sopimustoimijoiden ja yhteistyöverkoston hyödynnettäviksi.

Sopimuksen kautta hyvinvoinnin edistämistä voidaan toteuttaa laajasti kaikki ikäryhmän kuntalaiset huomioiden. Tällä mallilla varmistetaan, että laajan yhteisöllisen vaikuttamisen lisäksi resurssia jää riittävästi myös vahvemmin tukea tarvitsevien lapsien, nuorten ja perheiden tarpeisiin. Samalla ydintavoitteena on kuitenkin vahvistaa varhaista vaikuttamista paitsi kuntien ja Ekhvan käytännön työssä, myös niissä rakenteissa, joissa kaikki alueen toimijat voidaan aktivoida osaksi yhteisten tavoitteiden ja vision toteuttamista.

Sopimus konkretisoi myös eri tahojen vastuut.

Toiminnan sijoittuminen hallinnollisesti

Hallinnollisesti maakunnallinen työ sijoittuu Etelä-Karjalan hyvinvointialueen organisaatioon. Strategisesti maakunnallinen sopimus tukee hyvinvointisuunnitelman Sopuisa-kärkiohjelman toteutusta. Työhön varattavat kuntien resurssit kohdennetaan Ekhvan organisaatioon. Tämä tarkoittaa, että työhön palkattavat henkilöt ovat hyvinvointialueen työntekijöitä.

Ohjausryhmä

Maakunnallista työtä ohjaa ohjausryhmä, jonka puheenjohtajuus on kunnilla. Ohjausryhmä koostuu Etelä-Karjalan hyvinvointialueen johdon ja maakunnan kuntajohtajien yhteistyöfoorumista. Yhteistyöfoorumia täydennetään tarvittavilta osin myöhemmin. Maakunnalliseen sopimukseen liittyvät asiat valmistelee vastuuhenkilö, joka rekrytoidaan valmistelun edetessä.

Hyvinvointialue ja kunnat sitoutuvat siihen, että maakunnallisen sopimuksen piirissä olevia asioita viedään eteenpäin ilman kuntarajoja tai kuntien ja hyvinvointialueen välisiä rajoja. Tämä varmistaa

tarveperusteisen toiminnan. Sopimuksen puitteissa tehtävä työ ja toimenpiteet ovat ajassa muuttuvia ja ohjausryhmän tehtävänä on ohjata toimintamallien kehittämistä kohti tavoiteltua suuntaa. Ohjausryhmän on annettava selkänöja ja tarvittava ohjaus toiminnalle. Ohjausryhmän jäsenet varmistavat tiedonkulun organisaatiohinsa.

Palkattava henkilöstö

Työhön palkataan henkilöt varmistaen maakunnan paikallistuntemus ja toiminnan nopea käynnistyminen. Vastuutoimijoilla tulee olla hyvä ja vahva osaaminen ja näkemys lasten, nuorten ja perheiden tilanteesta alueella. Resurssien puitteissa palkattavista vastuuhenkilöistä yksi toimii johtovastuuroolissa sekä lisäksi valmisteluvastuuroolissa ohjausryhmälle vietävistä asioista.

Palkattavan henkilöstön osaamisvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto ja riittävä työkokemus aihepiiristä. Lisäksi henkilöiltä toivotaan osaamistaustaa johtamisesta, verkostoyhteistyöstä sekä esiintymistaitoa. Työ edellyttää liikkumista maakunnan alueella omalla autolla.

Toimintaan sitoutuminen: budjetti ja maksusuudet

Maakunnallisen sopimuksen toimeenpanoon sitoudutaan vuoden 2030 loppuun eli 4,5 vuoden ajaksi. Alla esitetyn budjetin pohjana on toiminut aiemman keskustelun pohjalta määräytyneet kuntien ja hyvinvointialueen maksusuudet.

Budjetti									
1.8.2026-31.12.2026		2026	3% korotus vuositasolle	2027	2028	2029	2030		
		5kk	1,03						
EKHVA	100 000	42 000		103 000	106 090	109 273	112 551		
Lappeenranta	140 000	58 000		144 200	148 526	152 982	157 571		
Imatra	67 000	28 000		69 010	71 080	73 213	75 409		
Lemi	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Savitaipale	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Taipalsaari	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Rautjärvi	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Luumäki	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Parikkala	23 000	9 600		23 690	24 401	25 133	25 887		
Ruokolahti	23 000	9 600		23690	24401	25133	25887		
	468 000	195 200		482 040	496 502	511 397	526 738		

Kuntien maksusuudet maksetaan Ekhvalle. Ekhva kohdistaa toimintaan sisäisesti menoja edellä määritellyn osuutensa verran.

Henkilöstö- ja muiden kulujen osuus määrittyy tarkemmin sen jälkeen, kun henkilöstö on rekrytoitu. Arvion mukaan noin 25 prosenttia menoista on syytä varata muihin kustannuksiin, jotta esimerkiksi aihepiiriin liittyviä tapahtumia tai vastaavia voidaan järjestää tarpeen mukaisesti.

Maakunnalliselle työlle asetetut tavoitteet

Työskentelylle asetettavat aikatauluun sidotut ylätason tavoitteet tulee saavuttaa. Konkreettinen toiminta on operatiivista työtä tehtävään palkattujen henkilöiden sekä hyvinvointialueen ja kuntien kesken. Jokaisen

tavoitteen kohdalla on useita väyliä tavoitteen saavuttamiseksi ja asioiden etenemisen varmistaa tiivis ohjausryhmätyöskentely.

Pitkäkestoisen yhteistyön tavoitteet on perusteltua jakaa alkuvaiheen lyhyen aikavälin tavoitteisiin sekä toiminnan vakiinnuttua pidemmän aikavälin tavoitteisiin. Maakunnallisen sopimuskauden päätyttyä työn toivotaan jatkuvan osana organisaatioiden perustyötä.

Lyhyen aikavälin tavoitteet (0–1 vuotta):

1. Maakunnallinen tilannekuva kuntakohtaiset painotukset huomioiden
2. Palvelujen kokoaminen ja tarkastelu
3. Tieto maakunnallisesta sopimuksesta levitetty kaikille tarvittaville toimijoille sekä henkilöstölle
4. Tietoisuus maakunnallisesta toiminnasta ja tavoitteesta läpäissyt maakunnan ja asia alkaa tulla valtakunnallisesti näkyväksi
5. Ensimmäiset suositukset vanhemmuuden tukemiseksi käyttöön
6. Ensimmäisiä muutoksia palvelujen toiminnassa on tapahtunut

Pitkän aikavälin tavoitteet (1–5 vuotta):

1. Maakunnallinen toiminta on alueellinen itsestänselvyyys
2. Vaikuttavia toimintamalleja on otettu käyttöön
3. Hyvinvointi on parantunut selvästi lasten, nuorten ja perheiden osalta verrattuna valtakunnalliseen kehitykseen (mittareina maakunnalliset kyselyt)
4. Lasten ja nuorten tulevaisuususkko on kääntynyt nousuun
5. Valtakunnallisesti tunnustettua toimintaa
6. Maakunnallinen työ pystytään sulauttamaan osaksi perustyötä sopimuskauden päättyessä

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu

Ehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyy osaltaan maakunnallisen sopimuksen tavoitteet ja yhteisen toiminnan periaatteet lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tällöin Luumäen kunta sitoutuu osallistumaan maakunnalliseen sopimukseen määräajaksi vuoden 2030 loppuun saakka sekä vastaamaan toiminnan kustannuksista edellä esitetyn mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta saattaa Etelä-Karjala kasvattaa yhdessä! - asiakokonaisuuden edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi valtuustokäsittelyn valmistelua varten.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

Khall 11.05.2026 § 88

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Maakunnalliseen sopimukseen sitoutuminen tarkoittaa sitoutumista yhteensä n. 110 000 € kustannuksiin vuosien 2026-2030 (4,5 v) aikana.

Vuoden 2026 talousarviossa ei ole varattu määrärahaa (9 600 €) tähän tarkoitukseen.

2026	2027	2028	2029	2030	Yhteensä
9 600	23 690	24 401	25 133	25 887	108 711

Ehdotettu sitoutuminen on määrältään merkittävä ja se sitoo valtuuston budjettivaltaa yli valtuustokauden, 4 vuodeksi eteenpäin. Tämän vuoksi asia on syytä saattaa valtuuston ratkaistavaksi. Koska lopullista sopimustekstiä ei ole vielä käytettävissä, kunnanhallitukselle on varattava vielä tilaisuus sopimusehtojen tarkasteluun ennen sopimuksen hyväksymistä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kummala Arto

Ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee Etelä-Karjala kasvattaa yhdessä! - asiakokonaisuuden tietoonsa saatetuksi ja esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto sitoutuu kuntien väliseen yhteistyöhön ja valtuuttaa kunnanhallituksen hyväksymään lopullisen sopimuksen.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 08.06.2026
144/13.01/2025

Ehdotus

Kunnanvaltuusto sitoutuu kuntien väliseen yhteistyöhön ja valtuuttaa kunnanhallituksen hyväksymään lopullisen sopimuksen.

Päätös

Liitteet

- 7 Etelä-Karjala kasvattaa konkreettiset tavoitteet
- 8 Maakunnallinen sopimus diaesitys

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta § 34	14.04.2026
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta § 39	12.05.2026
Kunnanhallitus § 104	01.06.2026
Kunnanvaltuusto	08.06.2026

19**Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvitys 2040 (Granlund Oy)**

Sihyla 14.04.2026 § 34

Valmistelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu
puh. 040 512 6920
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Luumäen kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimi tilasi joulukuussa 2025 palveluverkkoselvityksen Granlund Oy:ltä, joka koskee. Selvitys on tärkeä, sillä osa nykyisistä palvelutiloista on heikossa kunnossa, tiloissa on paljon vajaakäyttöä ja vähenevä asukasmäärä pienentää tilan tarvetta tulevaisuudessa entisestään. Työssä pohditaan, minkälainen palveluverkko palvelee kuntalaisia parhaiten vuonna 2040 ja eteenpäin.

Palveluverkkoselvityksen eteneminen kevään 2026 aikana:

Materiaalin esittely valtuuston iltakoulussa ma 16.3.
Kuntalaiskysely 8.-22.4. sähköisesti ja paperilla kirjastossa
Loppuraportin valmistuminen 30.4. mennessä
Loppuraportin esittely valtuuston iltakoulussa toukokuussa
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 12.5.
Hallitus 1.6.
Valtuusto 8.6.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta käy läpi palveluverkkoselvityksen ja keskustelee aiheesta.

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu

Ehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asian tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Merkittiin tietoon saatetuksi.

Sihyla 12.05.2026 § 39

Valmistelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu
puh. 040 512 6920
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvitys valmistui 4.5., jolloin aihekokonaisuudesta järjestettiin myös valtuuston iltakoulu. Alla tiivistelmä palveluverkkoselvityksestä.

Palveluverkon rakenne

Luumäen kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkko keskittyy Taavetin ja Jurvalan taajamiin. Selvityksessä tarkastellut palvelutilat kattavat Taavetin koulukeskuksen (alakoulu, yläkoulu ja lukio), Kangasvarren koulun (alakoulu), Taavetin ja Jurvalan päiväkodit sekä Toukolan monitoimitalon (kirjaston sivupiste, nuorisotila, liikuntatiloja). Muut sivistys- ja hyvinvointitoimen palvelut, kuten Luumäen pääkirjasto, on rajattu selvityksen ulkopuolelle ja niiden oletetaan pysyvän ennallaan.

Suunnittelukehys

Väestö vähenee ja ikääntyy, mikä aiheuttaa painetta huoltosuhteeseen ja kunnallistalouteen. Tällöin palvelutarve laskee merkittävästi kouluissa ja päiväkodeissa, mikä vähentää myös henkilöstö- ja tilantarvetta. Tulos ja talousarviot ovat alijäämäisiä, mikä edellyttää taloudellisia sopeutustoimia.

Tavoite on päästä nollatulokseen vuonna 2029. Sivistystoimi pitää etenkin varhaiskasvatuksen säilymistä kahdessa toimipisteessä tärkeänä. Kouluissa palveluiden keskittäminen on toiminnan kannalta helpompaa.

Skenaariot

Selvityksessä muodostettiin viisi vaihtoehtoista tulevaisuuden skenaariota, joita peilattiin palveluverkon säilyttämiseen nykyisen kaltaisena. Lähtökohdaksi skenaarioille on, että Taavetin nykyinen koulukeskus puretaan ja uudisrakennushanke käynnistetään välittömästi.

Vaihtoehdot:

1. Molemmissa taajamissa varhaiskasvatus ja alakoulu
2. Jurvalassa alkuluokat, Toukola entisellään
3. Jurvalassa alkuluokat, Toukola Kangasvarreen
4. Jurvalassa varhaiskasvatus, alakoulu Taavetissa
5. Kunnassa yksi koulukeskus

Osallistaminen

Valtuuston ensimmäisessä iltakoulussa 16.3. keskeisiksi teemoiksi keskustelussa nousivat tilojen heikko käyttöaste, Taavetin koulukeskuksen tekninen kunto ja uudisrakentamiseen liittyvät kysymykset, toiminnalliset muutokset sekä kuntalaisten osallistaminen. Lisäksi korostui tarve panostaa suunnitelmallisuuteen, tilankäytön tehostamiseen sekä aktiiviseen vuoropuheluun kuntalaisten kanssa tulevan päätöksenteon pohjaksi.

Kuntalaiskyselyyn vastauksia saatiin yli 200 kpl. Valtaosa vastaajista oli kunnan päiväkotien tai koulujen asiakkaita tai näiden huoltajia. Tärkeimpinä palvelukohtaisina arvoina pidettiin alueen elinvoiman tukemista, saavutettavuutta kevyellä liikenteellä, alueellista keskittämistä ja tilojen monikäyttöisyyttä. Etenkin varhaiskasvatuksen ja alakoulun 1.–3. luokkien säilyminen Jurvalassa koettiin tärkeäksi.

Johtopäätökset

Tilankäytön optimoinnin säästöpotentiaali on arviolta n. 760 000 euroa vuodessa nykytilaan verrattuna. Investointikustannusarvio on pienimmillään yhteensä n. 8 miljoonaa euroa.

Taavetin koulukeskus suositellaan korvattavan 280 käyttäjälle mitoitettulla uudiskohteella 2030 mennessä. Pidemmällä aikavälillä etenkin perusopetus kannattaa keskittää Taavettiin.

Työssä tunnistettiin seuraavat, säästöpotentiaalia sekä päätöksenteon prosessia tukevat lisäselvitystarpeet:

- asukaskyselyt ja kuntalaisten jatkuva osallistaminen
- henkilöstökustannusten selvitys ja optimointi
- ylläpitokustannus selvitys ja työmäärämitoitus
- tarvittavat päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit

Keskeiset havainnot

Raportin loppuun on koottu toimenpide-ehdotuksia, jotka ovat suuntaa antavia suosituksia kunnan päätöksenteon tueksi, ja perustuvat tämänhetkiseen arvioon sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelutarpeen kehittymisestä sekä toimenpiteiden kustannusvaikutuksista. Tulevaisuuden ennustamisen epätarkkuuden johdosta toimenpiteet voivat tulla tarpeelliseksi alla kuvattua nopeammalla tai hitaammalla aikataululla.

Aikavälillä 2026–2040 on toimenpide-ehdotuksina:

- uusi Taavetin koulukeskus
- Kangasvarren 4.–6.luokat Taavettiin
- Toukolan palvelut Kangasvarreen
- Kangasvarren 1.–3.luokat Taavettiin
- Jurvalan päiväkoti Taavettiin

Palvelutarpeen kehittymistä ja esitettyjen toimenpiteiden perusteita sekä kustannusvaikutuksia on tärkeää tarkastella asukkaiden, palveluiden ja tilojen näkökulmista jatkuvasti, jotta päätöksenteko voi aina perustua ajantasaiseen ja parhaaseen mahdolliseen saatavilla olevaan tietoon.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta käy läpi palveluverkkoselvityksen loppuraportin (Granlund Oy) ja siihen liittyvien toimenpide-ehdotusten suunnitelman vuosille 2026–2040.

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Koistinen Anu

Ehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyy Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvityksen 2040 toimenpide-ehdotuksineen (Granlund Oy). Sivistys- ja hyvinvointilautakunta saattaa Palveluverkkoselvityksen 2040 edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi valtuustokäsittelyn valmistelua varten.

Asiasta käydyn keskustelun aikana Sakari Kivimäki ehdotti Petra Hedenstamin kannattamana, että selvitystä ei tässä muodossa hyväksytä, vaan etsitään ratkaisuja jotka takaavat palvelut jatkossa myös Jurvalan taajamassa varhaiskasvatuksen ja sivistyspalveluiden osalta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava esitys, jota on kannatettu. Näin ollen asiasta äänestetään. Sakari Kivimäen esitystä kannattavat äänestävät EI, pohjaehdotusta kannattavat äänestävät JAA.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 3 ei-ääntä ja 4 jaa-ääntä. Puheenjohtaja totesi äänestyksen jälkeen lautakunnan päättäneen, että pohjaehdotus hyväksytään.

Äänestypöytäkirja pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää äänestyksen mukaisesti hyväksyä pohjaehdotuksen.

Sakari Kivimäki ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen.

Khall 01.06.2026 § 104

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Kuntalain 14 § mukaan kunnan valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuuston asema kunnan päätösvallan käyttäjänä tarkoittaa, että tärkeät kuntaa koskevat asiat ja kannanotot viedään kunnanvaltuuston päätettäväksi. Lain nimenomaisen säännöksen mukaan valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta sekä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluverkkoselvitys on kunnan strateginen suunnitelma, joka ohjaa tilojen, varojen ja henkilöstön kohdentamista tulevina vuosina. Selvityksessä todetaan, että tilankäytön optimoinnin säästöpotentiaali on arviolta n. 760 000 euroa vuodessa nykytilaan verrattuna. Investointikustannusarvio on pienimmillään yhteensä n. 8 miljoonaa euroa.

Selvitys toimii pohjana poliittisille päätöksille, joilla linjataan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukion, kirjaston sekä nuorisotoimen palveluiden ja tilojen kehittämistä. Tavoitteena on varmistaa palveluverkon kustannustehokas ja tarveperusteinen toiminta, palveluiden hyvä laatu ja kattavuus ottaen huomioon kuntastrategia, kunnan talouden tila ja tunnistetut tulevaisuuden muutosvoimat sekä kunnan kiinteistöstrategia. Selvitys on liitteenä.

Selvitykseen on koottu toimenpide-ehdotuksia. Ne ovat suuntaa antavia suosituksia kunnan päätöksenteon tueksi, ja perustuvat tämänhetkiseen arvioon palvelutarpeen kehittymisestä sekä toimenpiteiden kustannusvaikutuksista.

SELVITYKSESSÄ EHDOTETUT TOIMENPITEET VAIHEITTAIN

Uusi Taavetin koulukeskus 280 käyttäjälle 2030 mennessä
Perusopetuksen keskittäminen Taavettiin vaiheittain
4-6 luokat
1-3 luokat
Toukolan palvelut Kangasvarteen
Varhaiskasvatuksen keskittäminen Taavettiin

Palvelutarpeen kehittymistä ja esitettyjen toimenpiteiden perusteita sekä kustannusvaikutuksia on tärkeää tarkastella asukkaiden, palveluiden ja

tilojen näkökulmista jatkuvasti, jotta päätöksenteko voi aina perustua ajantasaiseen ja parhaaseen mahdolliseen saatavilla olevaan tietoon.

Esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää lapsivaikutusten arviointia (LAVA), jonka kautta ennakoidaan ja seurataan kunnallisen päätöksen vaikutuksia lasten, nuorten sekä lapsiperheiden arkeen ja hyvinvointiin. Tämän työkalun avulla varmistetaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukainen lapsen edun ensisijaisuus. Samalla päätöksenteosta tulee laadukasta ja läpinäkyvämpää.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksiin liittyvä lapsivaikutusten arvioinnin valmistelu ja toteutus aloitetaan syksyn 2026 aikana.

Esittelijä Kunnanjohtaja Kummala Arto

Ehdotus Kunnanhallitus esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksineen palveluverkon kehittämisen lähtökohdaksi.

Kunnanjohtaja Arto Kummala antoi muutetun päätösehdotuksen:

Kunnanhallitus toteaa, että tässä yhteydessä ei päätetä palveluverkkoa koskevista muutoksista, joiden tarpeellisuutta arvioidaan kehityksen mukaan, ja esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksineen palveluverkon kehittämisen lähtökohdaksi.

Päätös Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 08.06.2026
208/02.08.00/2025

Ehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy Sivistys- ja hyvinvointitoimen palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksineen palveluverkon kehittämisen lähtökohdaksi.

Päätös

Liitteet

- 9 Äänestyspöytäkirja 12.5.2039 §39
- 10 Sakari Kivimäen eriävä mielipide perusteluineen Sihyla 12.5.2026 §39
- 11 Luumäen kunnan palveluverkkoselvitys 2025-2040

Kunnanhallitus	§ 40	09.03.2026
Kunnanvaltuusto	§ 10	23.03.2026
Kunnanhallitus	§ 109	01.06.2026
Kunnanvaltuusto		08.06.2026

20**Kuntastrategia 2026 - 2030**

Khall 09.03.2026 § 40

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Kai Könönen
puh. 040 712 3994
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Luumäen kunnan valtuustokauden 2026-2030 kuntastrategiaa on valmisteltu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen työpajoissa Hälsa Oy:n ohjaamana.

Strategian sisältö on tekstiosiltaan valmis ja tuodaan kunnanhallituksen tietoon sekä viedään tältä osin kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi 23.3.2026 kokoukseen.

Keskeisimpänä strategisena tavoitteena on saavuttaa tasapainoinen tilinpäätöstaso valtuustokauden päättyessä.

Valtuustokäsittelyn jälkeen strategiatyö jatkuu visualisoinnin ja ulkoisen tiedottamisen suunnittelulla. Sidosryhmiä osallistetaan ja sitoutetaan strategian sisältöön kevään aikana.

Kunnanvaltuusto hyväksyy strategian kokonaisuudessaan sisältäen ulkoasun, mittarit ja viestintäsuunnitelman kokouksessaan 8.6.2026.

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Könönen Kai

Ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee kuntastrategian valmistelun tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

Kvalt 23.03.2026 § 10

Ehdotus

Kunnanvaltuusto hyväksyy strategian tekstiosan.

Ennen asian käsittelyä vt. kunnanjohtaja avasi asiaa valtuustolle ja kertoi strategian valmistelusta kokonaisuudessaan ja, että tällä hetkellä strategian visualisointia valmistellaan. Työt strategian osalta ovat kesken, mutta askelmerkit antavat toimialoille jalkauttamisen mahdollisuudet.

Annukka Kimmo halusi lisätä hyvään valmisteluun sen, että kuntalaiskysely alkaa huomenna ja on avoinna pari viikkoa. Kuntalaisia osallistetaan tämän osalta.

Valtuuston puheenjohtaja lisäsi, että strategiaa tullaan seuraamaan neljä kertaa vuodessa ja seuraaminen on välttämätöntä.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

Khall 01.06.2026 § 109

Valmistelijat

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Kunnanjohtaja Arto Kummala
puh. 040 523 2006
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Valtuuston 23.3.2026 § 10 hyväksymässä kuntastrategian tekstiosassa on määritelty, että strategian toteutumista seurataan säännöllisesti osana kunnan normaalia johtamis- ja raportointikäytäntöä. Hallintosäännön mukaisesti talouden toteumaraportit esitetään kunnanhallitukselle kuukausittain. Valtuustolle talouden ja toiminnan toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksella 30.6. tilanteesta sekä tilinpäätöksellä. Lisäksi valtuusto seuraa talousarvion toteutumista neljännesvuosittain 31.3. ja 30.9. tilanteesta. (Hallintosääntö 73 §)

Strategian tekstiosassa linjataan, että seuranta perustuu taloudellisiin mittareihin, toiminnallisiin tavoitteisiin, laadulliseen arviointiin ja tilannekuvaan. Seurannassa arvioidaan:

- miten strategiset tavoitteet etenevät
- miten päätökset ja toimenpiteet tukevat strategiaa
- miten toimintaympäristön muutokset vaikuttavat strategian toteutukseen

Valtuustotason mittareita on työstetty työpajassa 7.5.2026 konsulttiyritys Hälsa Oy:n johdolla. Tilausuuteen oli kutsuttu kunnan esihenkilöasemassa olevat, sekä hallituksen ja valtuuston puheenjohtajat.

Työpajan jälkeen kunnan johtoryhmä on jatkanut strategisten mittareiden muokkaamista ja päätyttyä esittämään yhdeksää strategista mittaria, joiden avulla on mahdollista mitata talouden ja toiminnan kehittymistä, sekä arvioida strategian tavoitteiden toteutumista myös henkilöstön näkökulmasta. Lautakunnat valmistelevat omat toiminnalliset mittarit alkusyksyn aikana vuosille 2027–2030.

Strategiavalmistelun rinnalla on valmisteltu myös kunnan markkinoinnillisen ilmeen ja -viestin raikastamista. prosessin edetessä on pidetty kaksi toimialojen yhteistä työpajaa ja tehty kyselyt asukkaille ja sidosryhmille. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty uudistuksessa. Uuden ilmeen tavoitteena on luoda kunnastamme entistä houkuttelevampi paikka elää, yrittää, asua ja lomaila. Lisäksi uusi ilme mahdollistaa strategian tehokkaan jalkauttamisen niin henkilöstölle kuin asukkaille.

Kunnan ilmettä on uudistettu maltillisesti nykyistä ilmettä hyödyntäen. Ilmeeseen on tuotu lisää muutama raikastava elementti (värit, kuosit, sloganit). uuden ilmeen ydinsanoma on ”Sopivan kotoista elämää”. Luumäki on paikka, jossa kiire väistyy ja olennaiset asiat saavat tilaa. Arki toimii, elämä tuntuu tasapainoiselta ja ympäristö tukee hyvinvointia. Ydinsanoma huokuu kuvatyylissä, viesteissä ja käyttäytymisessä. Uudistuksessa on huomioitu kuntalaiset, yrittäjät, muuttajat, etätyöntekijät ja matkailijat.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kummala Arto
Ehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy Luumäen kuntastrategian 2026-2030 strategiset mittarit, sekä Luumäen kunnan uudistetun markkinointiviestinnän ilmeen esityslistan liitteiden mukaan ja esittää ne edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.
Päätös	Ehdotuksen mukaan.
Kvalt 08.06.2026 25/00.01.05/2025	
Ehdotus	Kunnanvaltuusto hyväksyy Luumäen kuntastrategian 2026-2030 strategiset mittarit, sekä Luumäen kunnan uudistetun markkinointiviestinnän ilmeen esityslistan liitteiden mukaan.
Päätös	
Liitteet	12 Luumäen kuntastrategia tekstiosa 13 Luumäen kunnan Strategia 2026-2030, valtuustotason mittarit 14 Luumäki_ilme2026